СЕРБСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ.

Новине наше излазе сваке седмице двапутъ а С. Нар. Листъ по еданпутъ.

ГОД. X.

Пренумерирати се може на свак. ц. к. Пошта с полгод ценомъ 5 фор. среб.

ЧИСЛ. 74. ПЕШТА, Четвртакъ 21. Септемврія. 1847.

УНГАРІЯ.

Нѣг. ц. и кр. Ап. Велич. благоизволило е на упразднѣно оставкомъ грофа Леоп. Фер. Палфи мѣсто Администратора Пожунске вармеђе, грофа Морица милостиво поставити.

Нѣг. ц. и кр. Ап. Велич. милостиво е дозволити благоизволило, да Беодрански Карачоньи Гвидо одъ Папе добивени орденъ Христа примити и носити може.

Нѣг. ц. и кр. Ап. Велич. благоизволило е профессоромъ Физике и Економіе у Пештанской школи радности Іосифа Штоцекъ, а Профессоромъ Хеміе и Технологіе Карла Нендвихъ милостиво наименовати.

Пешта. — Магистратъ своб. кр. вароши Пеште издао е едно обявленіе на нѣмачкомъ и мађарскомъ езику, у комъ се овдашнѣмъ гражданству обявлюе, да се кралѣвскимъ писмомъ Државни Соборъ у Пожунъ за 7-дмогъ Нов. сазива, на кои и иста варошь по постоећемъ законномъ обичаю два посланика послати има. Будући пакъ да е одъ Високосл. Мѣстоз. Совѣта іоштъ 1843-ће године опредѣлено, да при бираню ови посланика сви граждани участвую, зато е одъ стране Магистрата одборъ еданъ наименованъ, кои ће све овдашнѣ граждане пописати. Изъ ови ће се послѣ полакъ толико, колико число избрани граждана износи, одабрати, кои ће послѣ за едно са избраним гражданима и Магистратомъ Діеталне посланике бирати. —

— Будући да цѣна ране ни послѣ жетве онолико, колико се надало, пала ніе, зато е избрано гражданство св. кр. вар. Пеште позвано, да се о найсходнімъ средствама, коима се великой скупоћи први препитателни средства предварити може, изясни.

— Послѣдньи дана су парна кола недалеко одъ Ваца изъ полуга изкочила била, но на срећу ніе се никаква несрећа догодила.

Изъ Новогъ Сада. — Између они задужбина, кое у тихомъ суштествованю своме, за добро рода човечія неуморно раде, налази се и Болница Србске обштине у Новомъ-Саду. — Човѣколюбіе, тронуто страданѣмъ болногъ човѣчества, подигло е задужбину ову іоштъ онда, кадъ се обштина ова текъ тврђе оснивати, и больой будућности почела надати. Одъ то доба доста времена проће, и благодатъ ове задужбине благосиляю стотине сироти и болни, кои безъ помоћи оставлѣни, кровъ, раану и лекарску негу у ньой нађоше. Тако е Болница позиву своме подпуно одговарала. Алъ кадъ у послѣднѣ време изъ познати узрока, као у осталомъ свету, тако и кодъ насъ Пауперизамъ све већма претити, а Епидемія и друге болѣсти све већма навальивати стану: Болница већъ цѣли своіой одговорити ніе могла; еръ нитъ е мѣсто, да све прими, нитъ фондъ, да све снабдѣ и издржи, више достаяо. Онда неуморни Епитропъ Г. Марко Поповићъ на ту срећну мисао доће, да се обрати на штедрость и великодушіе вѣрни; па тврдо увѣренъ, да неће одтудъ човѣколюбиви одзивъ изостати, предузме онъ съ одобренѣмъ обштинскимъ, зиданѣ Болнице. И ни е изостала помоћъ усрдна и доволна, као што ни могла ніе изостати кодъ членова онога народа, комъ побожность и човѣчность сва времена народногъ живота обасява: да се благо на то разковало, да се граде само задужбине. Болница е нова подигнута велика и пространа, найсходніе уређена, са сто кревета снабдѣвена. И тако већъ садъ може благодатно дѣйствованѣ свое съ већимъ силама и напредкомъ продужити: даваюћи, као досадъ, тако и одъ садъ помоћь човѣку, као човѣку, безъ разлике вѣре и народа, и државногъ грађанства (Staatsbürgerschaft) И то е све текъ енергическо дѣло едногъ човѣка, кои е духу времена сходну идеу срећно сватіо съ едне стране, а топло саучастіе за све, што е добро, нуждно и полезно, съ друге стране учинити могло! Овакавъ се духъ развія у Новомъ-Саду; критически Скептицизмусъ о свакомъ предузиманю већъ се за великимъ мађисторомъ своимъ у царство сѣни и духова сели; а умѣрени напредакъ у поправляню несавршенога и у обште у облагороћеню душевни сила, све се већма показуе.

Турски Бечей. — Кодъ насъ, аки у стециву разни класса люди, мора нѣшто особито бити. Недавно овдѣ преставіо се еданъ имућанъ трговацъ. — При погребу ношени су сви црквени баряци, и саме велике литіе (кое се онда, када народъ за плодну годину Бога моли, износе). Кадъ су мртваца у цркву ради опѣла носили, звонила су сва звона, а кадъ е гробу праћенъ био, онда се звонило само едно, и то найвеће звоно. — Опоминѣмо се, да смо владику и Митрополита погребавати видили, гди осимъ црногъ крста и рипида, ни найманѣгъ баряка, млого манѣ литіе било ніе, звонило се пакъ у сва звона по обштемъ обичаю. Изъ овогъ се види, шта е новацъ кадаръ учинити?*) Чрезъ смрти више сказаногъ трговца, упразнѣнъ буде и први столъ, чега ради држала се црковна скупштина, коіомъ приликомъ имао се упразнѣни столъ допунити. Ньи тройца су за таковъ явили се, два отлична трговца, притомъ и црквени приложници, и синъ умершегъ е іоште младићъ неоженѣнъ. Долеставлѣни, као обштинаръ, желећи да се по древномъ обичаю редъ наблюдава, изложіо е собранію, да столови на продаю нису, но да се вреденитимъ особито онаковимъ, кои су цркви ревновали, и даре свое приносили, аки награду раздавати имаю, и да би то соблазнително видило се, кадъ би кои младићъ старимъ и заслужнимъ людма предпоставлѣнъ, и у први столъ уведенъ био. Али се друга страна на среду стави, и да се никомъ другомъ, него сину умершегъ столъ преда, за праведно изясни. Я мислимъ, да оваково разполаганѣ за свакогъ христіянина, особито оногъ, кои е у свакой потреби цркви рукопомоћь отдавао,

*) Кадъ све то горенаведено ніе црквенимъ нашимъ обредима противно, незнамо зашто се на захтѣванѣ онога учинило неби, кои за то цркви даръ приноси, и знамо, да су то све источници, изъ кои се фундаціе цркве наше умножаваю и обдржаваю. Учреди.

увредително бити мора, особито кадъ се іоштъ примѣти, да покойникъ онай поредъ свогъ изобилногъ блага нигда феника на укрму црковну пружіо ніє, тко ће волѣ имати у цркву долазити?**) тко ли неће у ревности оладнити? гледаюћи да дѣца за атаръ новаца заслуженимъ обштества членовима предпоставлѣна биваю. — Єли пакъ цркви и затимъ стало, да она пређашня жертвоприношеня заборавляюћи, садъ само на користь простире се, то вальда би и онай други кадаръ био толико св. цркви поклонити. Доста, послѣ доволногъ препираня заключено буде, да се младићу найвише тога ради отчинъ столъ даде, што є желя нѣгова, да у фамиліи, а то ће рећи наслѣдственно остане, коє є уредби и досадашнѣмъ обичаю сасвимъ противно.***) Зато за избећи такову трговину са столови нуждно би било одъ стране старѣшинства постояни редъ увести, съ коимъ би се овакове разпре избећи могле. Овимъ самъ дужанъ био закону и народу.

ХОРВАТСКА и СЛАВОНІЯ.

Саборъ кралѣвина Далмаціє, Хорватске и Славоніє сазвати ће се на 18. Окт. у Загребъ.

Изъ Загреба, 20-огъ Септ. — Данасъ смо имали малу, но врло важну вармеђску скупштину, коя ће заиста вниманіє свега отечества на себе повући. Пресвѣтли Г. вел. Жупанъ предложи Становима мађарско писмо нѣке своб. и кр. вароши, у коємъ позива вармеђу ову, да и она уређенѣ вароши за први предметъ соборскогъ совѣтованя одреди. — Єданъ одъ мађарске стране заиште, да се ово писмо у оригиналу прочита; на што єданъ членъ народне стране примѣти, да би то било безъ хасне, будући да овдѣ єдва кто мађарски разумѣ. Ради тога насрне на нѣга єданъ одъ мађарске стране, кореći га, да ніє племићъ, те нема праава говореня, на што овай примѣти, да га богме има, єръ є вармеђски фишкалъ. Посланикъ капитула заиште такођеръ, да би се ово писмо пріє превести дало; а нѣки Адвокатъ примѣти, да се то већъ зато учинити има, єръ мађарски єзикъ ніє овдѣ дипломатически. Ово даде поводъ подугачкой разпри. Међу осталимъ изяви Г. Предсѣдатель, да є онъ до душе за то, да би се мађарска писма у преводу читала, но само съ тога, што би ихъ иначе Станови слабо разумѣли. У осталомъ да има ясни законъ опредѣлаваюћи, да є мађарски єзикъ дипломатички и у сдружени кралѣвина*), и да читанѣ овы превода закону тому неможе бити на уштербъ. — На то народна страна приговори, да се овай законъ на Унгарію протеже; ако є овдѣ мађарски зато дипломатични, што законъ налаже приманѣ мађарски дописа, онда є и латински єзикъ у Унгаріи дипломатични, будући да унгарске области мораю наше латинске дописе примати и т. д. — Све ово остаде безъ успѣха; Г. Предсѣдатель остає на своме, и на потврђенѣ дипломатичности мађарскога єзика у сдружени кралѣвина, наложи бележнику, нека исто писмо мађарски прочита, што се и узъ громовито „vivat“ мађарске стране и найпослѣ изяви, да є стварь ова рѣшена, и да се о ньой неваля више препирати. — За тимъ се є іоштъ єданъ дописъ Пештанске вармеђе такођеръ у мађарскомъ оригиналу прочитао.

Изъ Загреба. — Многи наши домородци, мислећи, да су већъ свой задатакъ извршили, почели су се одъ нѣкогъ времена изъ явнога живота удальивати, и као на ловори свои почивати. Уобште є завладала била мисао, као да смо ми већъ, што се народности тиче, сасвимъ осигурани; да намъ се нетреба бояти, као да ће намъ се ту и єзикъ наринути, и муниципална праава, єдини бедемъ нашега политичкога живота, укинути. Сватко се є надеждомъ питао, да се є погибель намъ претећа уклонила, и да намъ се іоштъ найвише кодъ чаше народности треба сѣтити. Света она ватра одушевлѣня, коя є до недавно у младомъ и старомъ пламтила, сада већъ само подъ пепеломъ тиня, као да намъ већъ нетреба, као да намъ већъ жарко сунце народности и самобитности никакви облаци незастиру, као да насъ већъ топле нѣгове зраке грію. Нѣко нехайство и немарность завладала є у родолюбивомъ колу, као да већъ угоднимъ вѣтромъ у сигурно пристаниште хитро и управо летимо. Наопако и у зао часъ! Намъ треба сада исто тако кано и пріє нѣколико година вапити: Hannibal ad portas! Інштрукціє за настоећи унгарски соборъ већъ се граде, не само у Хорватской, него и у Унгарской, па све показує, да ћемо се наново морати борити за народность и политичко битіє. Докъ многи одъ нашинаца у сѣни сигурности сладко саняю о лѣпой будућности, коя намъ настає: противници наши граде основе, како да намъ и садашньость преотму. — „Pester Zeitung“ пише у найновіємъ брою: „Шопронска вармеђа даће налогъ своимъ посланикомъ, нека израде законъ, коимъ би се дипломатичность мађарскога єзика и на сдружене кралѣвине протегнула! Дакле мађарски єзикъ ніє овдѣ іоштъ дипломатически, него Мађари желе, да тимъ постане! Боимо се пакъ, да Шопронска међа немисли овако сама самцита. — А докъ се овако унгарске вармеђе противъ насъ приправляю, неспаваю ни наши противници у Хорватской. Свакому є познато, што сада у Загребачкой вармеђи бива: како намъ се овдѣ муниципалне повластице

**) А заръ зато у цркву идемо, да у први столъ станемо, и ту я самъ! кто самъ покажемо се? то є опака ревность, простачка суєта, а не христіянска побожность.

***) Найвеће као и найгадніє разпре у нашима обштествама рађаю се сбогъ црквени (особито женски) столова. А зашто? Зато, што немамо уредбе и уређени обштества, и обштествени устава и правила. У цркви првенство тражити, то є на сваки начинъ небогоугодна суєта. Али кадъ већъсе и ту првенство иште и дає се, то би онда наравно по старѣшинству опредѣлити праведно било. Али шта ћемо, кадъ съ друге стране опетъ стои то, да се столови за новце праве и обдржаваю, пакъ тко у томе првенство тражи, чини се, да є праведно, да и плати у толико више, што и столови особито по гдикои мѣсти особити приходъ наше цркве сочиняваю. Нађимо дакле друге изворе црквени прихода и фундаціє, па ћемо онда и даванѣ у тасъ, и за цѣливанѣ іконе, и плаћанѣ за столове, и сву ту непристойну трговину у цркви утаманити, а дотле морамо те све принеске задржати. Али кадъ ћемо то тако лѣпо, за цркве и народъ достойно уредити, и мрзкимъ и убитачнимъ разпрама край учинити? Одма, Господо, како обштества уредимо, у свакомъ обштеству Уставъ уведемо, коє сваки данъ учинити само до насъ сами стои, и коє да православна обштества учине, т. є. да Уставъ уведу, више смо пута у ови Листови предлагали, и молили, па ево паки и паки молимо! Учредн.

*) Са жалосћу изповѣдамо, да є то први путъ крал. заступникъ у нашемъ отечеству изустіо, да є у сдружени кралѣвина мађарски єзикъ дипломатички. — Ћутимо овдѣ о штатуту одъ године 1805, коимъ се установлює, да є кодъ насъ латински єзикъ дипломатички; ћутимо о последнѣмъ сабору наши кралѣвина, о толики репрезентація вармеђски у томъ предмѣту, о толики приятни кралѣвски одписи у томъ послу: само ћемо напоменути, да ни иста мађарска оппозиція непротеже 2: 1844 (говорећи о мађарскогъ єзика дипломатичности) на Хорватску, него само на Славонію. Ради тога нехотећи примати славонске дописе, стигао є интиматъ вис. Намѣстничества, у коємъ се у кралѣвско име вели, да се споменути законъ на сдружене кралѣвине непростире. О томъ и нитко ни сумняти неће, тко разумѣ рѣчи истога закона „intra limites regni“, и зато смо се већъ надали били, да є иста разпра рѣшена, кадъ се ето на зачућенѣ свію у средъ Загреба опетъ понови! — Чудногъ времена! Дана 1[illegible]. Марта изявіо є велики жупанъ Веровитичке вармеђе (кога заиста нитко досадъ Иллиризмомъ ніє потварао), да є у сдружени кралѣвина lingua latina diplomatica; а дана 20. Септемврія такођеръ т. г. изрекао є велики жупанъ Загребачке вармеђе заключеніє, да є у сдружени кралѣвина lingua hungarica diplomatica. — Нека себи наши родолюбци ову загонетку рѣше.

Учред. Х. С. Д. Нов.

via facti укидаю, како намъ се мађарски езикъ via facti за дипломатички нарива; — да ћутимо о други демонштрація, кое се противъ наше народности чине, о мађарски пѣсма, о мађарски транспарента и т. д., — да, иста еі врпца, о коіой у вармеђской дворани свѣтилникъ виси, бѣло-червено-зелена! На толико се бое господа ондашня свега, што и мало на народность нашу заудара!

Као што сада ствари кодъ насъ стое, неради се овдѣ више о поединомъ човѣку или Стану, о рештаураціи или части, о особности или забави: већъ се ради о нама свима и нашемъ потомству, о нашой народности и муниципалности, о нашой садашньости и будућности, о нашемъ животу и смрти! — Неклонемо ми духомъ, ніе намъ стра, да ћемо пропасти: но зато треба, да се домородци наши изъ мртвила прену и пріяшньомъ слогомъ свежу, да узпире у срци любавь отечества, и отераю особне мржнѣ и раздоре; еръ онога, кои се небрани, може и слаби црвъ разточити. — Дайте, да се поврати оно лѣпо време, кадъ смо слабіими силами много веће навале крѣпко узбіяли, па ћемо заиста и сада отечество обранити одъ рана, кое су іой намѣнѣне! (Хор. С. Д. Нов.)

Изъ упутствія Загребачке вармеђе. — 35) Да се олакша у Хорватской совѣтованѣ о обштински послови, захтѣваће посланици, да би се за сада, будући да знанѣ мађарскога езика на ови страна ніе доста разпространѣно, явни послови у Хорватской іоште латинскимъ езикомъ обавляли, но безъ уштерба првенства, кое припада уставному, свимъ праавомъ и дипломатичному езику. Зато нека се докази (documenta), ако су хорватски писани, већъ овдѣ по области на латински езикъ преводе, и то већъ зато, еръ е ово врло тежакъ посао за дикастерія, коя толико посла имаю, па и тако преводи одъ надлежателства послани имаю аутенцію. 36) Будући да е знанѣ мађарскога езика врло потребито за оне, кои желе явне службе одправляти, и као што се сада у Хорватской мађарски езикъ предае, ніе могуће темельито га научити, захтѣвати ће посланици, по смислу изяснѣне у смотренію тога желѣ изъ државне скупштине и по смислу закона: а) Да се ученици хорватски и славонски у сви нормални и народни школа, за тимъ у препарандіи, у гимназіа и академіа, као што валя, сваки школски данъ два сата мађарски уче; на тай конацъ нека се у свакомъ заведенію нови профессори мађарскога езика намѣсте, и ради штеденя плаће за профессоре истога езика нека се одма свагди такве особе за учителѣ поставляю, кое су вѣште мађарскому езику. б) Да се младежи олакша знанѣ мађарскога езика, нека се закономъ нареди, да се питомци епіскопски сиротишта, пожежкога и загребачкога, за тимъ племићкога загребачкога хранилишта, кано и младежъ духовна у замѣну пошиля у слична мађарска заведенія, или пакъ нека се опредѣлена сумма новаца одреди за оне, кои желе мађарско кое училиште полазити. в) Да се послѣ рока, кои ће се закономъ опредѣлити, у Хорватской и вармеђи Пожежкой, Вировитичкой и Срѣмской повѣстница Унгарске и отечествено прааво на мађарскомъ езику предае, еръ би се иначе дѣца у нижи школа бадава мађарски учила.

(Да неморамо господу ову у лажъ утерати, вѣровати ћемо за сада, да су заборавили на свое рѣчи изражене у „Agramer Zeitung-у“ и у справишту; да су заборавили на свое одушевленѣ за хорватско име, хорватски езикъ и хорватску народность! — Ви равнодушна Господо, кои сте увѣкъ говорили, да е мађарска страна само непріятельица Іллирства, ево прочитайте овай членъ; гди е овдѣ една рѣчица за хорватски народъ? Неиде ли ово предложеніе на подпуно душевно утаманенѣ нашега народа? Та шта ће наша дѣца научити, ако буду сваки данъ само два сата штогодь друго него мађарски учила? Неиде ли ово на мађаризацію ове землѣ? Куда ваше рѣчи, ваша свечана изясненія, ваше заклетве? — Камо среће, да сте ово пре три године изявили, многе би се биле смутнѣ препречиле!)

37) Искуство учи, да е младежъ у Хорватской и у вармеђама Пожежкой, Веровитичкой и Срѣмской већомъ страномъ повѣрена учителѣмъ Иллирству привржениимъ, кои іой одъ колѣвке мржню противъ мађарскому народу уливаю; што се и одатле види, еръ исти профессори необржаваю мил. интиматъ, забранюући писанѣ презимена иллирскимъ правописомъ, већъ иста разрѣденя иллирски чине тискати. Зато ће посланици искати, да се у будуће кодъ бираня учителя обзиръ узме и на ньіову наравъ (indoles) — садашньимъ пакъ учителѣмъ нека се наложи, да младежъ законито обучаваю. 43) Слобода тиска много приноси къ развитку душевному, зато нека се цензура укине, и нека се закони противъ увредителѣ одреде.

(За толико слободоуміе мораће се да како повластица дати мађарской страни, да може затворити свакога извѣстителя, кои би иначе мисліо, него ова Господа.)

44) Будући да е войничка граница цѣлокупни дѣо кралѣвине, и само граничари войниця имаю се войничкимъ закономъ управляти: зато нека израде законъ, по коемъ ће унгарско законотворство у граници политичну и територіялну область имати. 45) Искуство свѣдочи, да су биле судбене пресуде у парница и гледе наслѣђа преко мил. заповѣди високосл. дворске канцелларіе уничтожене: зато ће посланици искати, да се пресуде суда у парница и одбора кодъ діобе (deputationis divisionalis) неуништую

(Продуженіе слѣдуе.)

Срѣмска Вармеђа. — На послѣдньой главной скупштини ове вармеђе избрани су за посланике на унгар. Државни Соборъ Г. Іоан. Дубровaи, вел. Бележникъ, и Г. Ал. Маршо, вел. Фишкалъ, на Х. С. Д. Соборъ пакъ Г. Трифонъ Младеновићъ и Г. Фр. Крайчовићъ, велики Солгабирови.

СЕРБІЯ.

Београдъ, 13-тогъ Септ. — Нашъ Г. княжески Представникъ Аврамъ Петроніевићъ са адютантомъ княжескимъ Г. Васомъ Гарашаниномъ, кои су предъ Нѣг. ц. кр. Височество Ерцхерцога Стефана, као депутація одъ стране србске ишли, повратили су се изъ Осѣка.

Ючеръ е одавде нашъ свѣтли Князъ одпутовао у Тополу. Нѣга у путу прати Г. Войвода Вучићъ.

Раана у цѣни кодъ насъ одъ дана на данъ све већма скаче, и тако се види, да иста неће бити еftинія, но скупля іоштъ ове зиме.

Берба се на Врачару држи, и грожђа има прилично, али е много и потрунуло.

БОСНА на концу Авг. — Нашъ нови Везиръ честити Тахиръ Паша стигао е, а пређашньи Аци-Ћамилъ-Паша послѣ 6 дана одлази. Съ долазкомъ новогъ Везира сви стрепећи очекиваю почетакъ нѣговогъ владаня. Чимъ е дошао, разаслао е по свой Босни заповѣсти: да се сва Господа послѣ 20 дана у Травникъ сабере, шта ће се ту чинити, нитко незна. Ми весма жалимо нашегъ доброгъ Аци-Ћамилъ-Пашу, осимъ Крайшника Турака нико се на нѣга не тужи. Што е нови Везиръ нашъ у Вторникъ, т. е. у такавъ данъ, кои Турци за срећанъ гатаю, овамо стигао, Турци се сасвимъ сневеселяваю, мислећи, да ће му за рукомъ изпасти све намѣре и наредбе, кое ће предузети, срећно извршити. Везиръ е дошо преко Београда, и Савомъ до у Бродъ, гди е прешо у Босну. Далѣ што Вамъ могу явити, осимъ тога е, да за Турке ніе добра, али мало ће што бити и за христіянство. А како то? Ето како. Дошавши Везиръ у Босну два Паше, Зворникъ-Паша и Тузли-Паша подъ тимъ извѣтомъ, да долазећегъ Везира богато дочекаю, обоица по Босни нареде, да се одъ просте раае новаца, волова,

*

теоца, живине, масла, меда, сира покупи, али будући да Везиръ нит' є за то знао, нити волѣ имао, кодъ ньи частити се, сами зулумћари покуплѣно благо разкошно троше, а оглоблѣна рая мораде и то бреме поднети. То су исто и о долазку прећашнѣгъ Везира чинили, премда су добро знали, да Везиръ на ньову гостбу доћи неће; но то є само начинъ раю плѣнити. Срећно дошлогъ Везира наскоро є разузданость босански Турака поздравила; єръ у кратко Туре єдно изъ пиштоля убіє єдногъ христіянина калфу. Момче турско ходило є за єдномъ циганкомъ дѣвойкомъ, у кою се било залюбило, будући пакъ, да циганка за нѣга ніє хтѣла поћи, боєћи се невѣрства сбогъ тогъ, што є циганка, поручи по томъ калфи, нека Туре за ньомъ више неходи, єръ за нѣга поћи неће. Калфа отиде Турету и ту поруку изручи, али га Туре на ма пиштольомъ убіє. Ово се одма Везиру яви, и онъ заповѣди Туре тражити, и одма посѣћи, обѣћаваћи ономъ, кои га нађе, 500 гроша (преко 41 фор. ср.), а ономъ, кои би га сакріо, смрћу претећи. Съ почетка є дао изъ свію пекарница себи лѣба донети, да ньову мѣру извиди и забелѣжи, зато су се пекари уплашили били. На кратко послѣ долазка Везировогъ сбіо се и овай досадъ кодъ Турака нечувени догађай. У тако названой шури босанской (совѣту) у Травнику дубоко су се упустили у изпитиванѣ и разсуждаванѣ о начелама закона и грађанства ондашньи муфти и кадія, и почели се у томъ тако жестоко препирати, да су се найпослѣ, лупаћи єдно друго ћитапима о главу, єдва разкрстили, и препирку на срећу скончали. Ово ће се свету чудно и невѣроятно видити, али се заиста сбило. Чимъ ово Везиръ уразумѣ, обоицу званія лиши, али на често ньово моленѣ опетъ ій на своя мѣста постави. Изъ досадашньи свои дѣла судећи Везиръ є милостивъ, добро говори грчки, талиянски, нѣшто и нашки, у званіяма своимъ има више чиновника христіяна. Човѣкъ є преко 70 год. старъ, сувонявъ, погледа ведра и свободна, неумитни судія, изясніо се: да онъ ніє дошао одъ Бошняка новаца купити, већъ да имъ царску волю каже, а мислимъ, рече, да ћеду ме они у овоме послушати.

ГРЕЦІЯ. — У Коллеттису губи Греція свогъ найвећегъ гражданина, престолъ свою найдрзновенію подпору, а кралъ свогъ найвѣрніегъ служителя. Нѣга ніеданъ Гркъ, што се карактера и честитости тиче, претекао ніє, а мало му є кои у способности и мудрости раванъ био. Онъ є умрео као мученикъ, трудећи се независимость Греціє дѣйствителномъ учинити. Они мали люди, кои су га мучили, припаси ћеду презираню и заборавности, кадъ се нѣгово име свѣтлило буде у исторіи Греціє, одблескомъ стари времена.

РУССІЯ. — Петроградъ. — О намѣреномъ бившемъ путованю цара у внутреность землѣ садъ се сасвимъ ћути. Будући се болесть колера све већма разпространява, зато се по свой прилици ово путованѣ ни предузети неће. Сбогъ ове болести отложено є и движеніє войнства. Да се пакъ трговини и радиности препятствія на путъ ставляла не би, наложіо є царъ, да се они бродови, кои своє болѣстнике на суво извезу, у далѣмъ пловеню незадржаваю.

ВЕЛ. БРИТАННІЯ. — Каошто Аугс. Своб. Новине являю, Енглезска є у смотренію талиянски дѣла єдну ноту на французско правителство управила. У овой ноти изясньує Енглезска, да она, као уставна сила, мешанѣ Аустріє у дѣла независими држава Италіє дозволити неможе. Европе се здраво тиче, да ни єдна одъ велики сила єдинствено втеченіє на конфедериране државе већегъ простора недобіє; уговорима є величина землѣ у Италіи за Аустрію ограничена, и потврдити далѣ разпространенѣ Аустріє у овомъ краю, неби ништа друго било, него Бечкомъ кабинету прааво дати свою оружану силу на то употреблявати, да самосталне државе, кои є внутреньи уставъ у послѣднѣ време промѣнутъ, у зависимости оддржи. Овимъ се изяснява онай разнешени гласъ, да су енглезски бродови у ономъ случаю, ако се Аустрія срцу Италіє упути, налогъ добили у Трієсть и Венецію пловити.

ФРАНЦУЗСКА. — Маршаллъ Султъ є дѣйствително и по свой прилици за свагда изъ државне службе ступіо. Онъ є био трипутъ предсѣдателъ кабинета, трипутъ министеръ рата, и єдаредъ министеръ инностранни дѣла. На нѣгово мѣсто предсѣдателѣмъ кабинета поставіо є краль Г. Гизо а. Новине конштитуціонелъ на ово веле: садъ ће се показати, да ли Г. Гизо какву политику има, или се нѣгова политика у томе состои, никакве политике неимати.

ИТАЛІЯ. — Папа є на цара и царицу Аустріє собственноручно писмо оправіо, коимъ сбогъ Ферраре родивше се неспоразумѣніє пожеланой цѣли присвети намѣрава. У писму овомъ заклинѣ папа цара свимъ онимъ, што му є свето, да прећашнѣ станѣ поврати. У Риму се надаю, да овай коракъ Папе цѣль свою промашити неће. Ако рѣчи Папине кодъ цара добро примлѣне буду, можемо се надати, да ће одушевленіє спрама цара Аустрискогъ на полуострову на ново оживити. У прочемъ раздраженость духова и одтудъ произходећи изступленія у Италіи іоштъ непрестанно траю.

Цѣна ране у грошићи у шайну.

	Пешта. 28. Септ. пешт. мер.		Весприм. 23. Септ. пож. мер.		Мисколцъ 14. Септ. пож. мер.		Мошонъ. 23. Септ. пож. мер.		Ѣуръ. 18. Септ. пож. мер.	
Жито .	330	365	175	230	230	235	210	250	220	250
Наполица .	—	—	155	160	205	210	172	196	180	200
Ражь . .	240	250	135	147	100	195	165	195	168	172
Єчамъ . .	140	150	92	100	150	110	110	126	120	124
Зобь . .	85	90	55	57	40	—	65	83	65	85
Кукурузъ .	92	100	70	80	155	160	135	180	92	100

Течай новаца у Бечу 30-огъ Септ.

Државне облигаціє	са 5 на сто	105
— —	„ 4 „ „	$94^{3}/_{4}$
— —	„ 3 „ „	67
Заимъ одъ г. 1834.	са изиграв. одъ 500 ф.	770
— 1839.	— 250 ф.	$307^{1}/_{2}$
Банкъ - акціє		1615
Дунавскогъ Паробродства . . .		625
Унгарскогъ Средоточногъ гвозд пута .		$99^{3}/_{16}$
Пештанскогъ сталногъ моста . .		—
Естерхазини Лозови		62
Царски дукати		4 ф. 41 кр.

Станѣ Дунава.

у Пешти.

2 Октомв. п. р. 8′ 8″ 9‴ н. 0.

Лутрія.

Будимъ, 25. Септ.					Бечъ, 18. Септ.				
33.	87.	42.	40.	58.	11.	73	17.	25.	58.

Учредникъ и Издаватель Ѳеодоръ Павловичь. — У Пешти М. Дороѳеє улици Nго. 20.

У ПЕШТИ, писмени І. Баймела.